

Od starog papira do novih ideja

OBLAST:

- Čitalačka pismenost i matematička pismenost, uz snažnu povezanost sa prirodno-naučnim, tehničkim, umjetničkim i društveno-humanističkim područjima.

POLAZIŠTE - ZAŠTO JE PRAKSA PROVEDENA?

- Polazište za realizaciju prakse predstavljale su razlike u intelektualnom razvoju i socio-ekonomskom statusu učenika, koje se odražavaju na njihovo ponašanje, radne navike i razvijenost socijalnih vještina.
- Kod dijela učenika prepoznate su teškoće u području primjerenog ponašanja, pokazivanja empatije i razvijenosti radnih navika. Uočeno je nepoštivanje pravila i autoriteta, poteškoće u saradnji sa drugima i niska motivacija za učenje. Zbog toga je bilo potrebno osmisliti pristup koji istovremeno omogućava učenje kroz konkretno iskustvo, zajednički rad, razvoj socijalnih vještina i osjećaj ličnog doprinosa i uspjeha.
- Tema „Od starog papira do novih ideja“ omogućila je da se obrazovni sadržaji povežu sa praktičnim djelovanjem. Učenici su kroz istraživanje papira, posjete ustanovama i privrednom subjektu, prikupljanje i recikliranje papira, kreativni rad, saradnju sa roditeljima i aktivnosti usmjerene prema lokalnoj zajednici imali priliku da znanja primijene u konkretnim situacijama.

CILJNA GRUPA DJECE

- Praksa je usmjerena na učenike koji pokazuju potrebu za dodatnim podsticajem u razvoju empatije, međusobnog uvažavanja, odgovornosti, radnih navika, saradnje i motivacije za učenje. Poseban značaj ima činjenica da učenici imaju različite sposobnosti i životne okolnosti, uključujući razlike povezane sa socio-ekonomskim statusom.
- Aktivnosti su koncipirane tako da učenici mogu učestvovati u skladu sa svojim individualnim sposobnostima i potrebama. Zajednički praktični zadaci, kreativni rad, vršnjačko podučavanje i aktivnosti sa roditeljima stvaraju mogućnost da učenici dožive vlastiti doprinos kao vrijedan i značajan. Poseban naglasak stavljen je na razvijanje osjećaja uspjeha i zadovoljstva postignutim rezultatima kod svih učenika.

CILJEVI PRAKSE

Opći cilj

Razvijati empatiju, međusobno poštovanje, odgovornost, radne navike i saradnju među učenicima kroz zajedničke, praktične i kreativne aktivnosti povezane sa učenjem o papiru i njegovom recikliranju.

Specifični ciljevi

- Razvijati empatiju i sposobnost uvažavanja različitih sposobnosti i životnih okolnosti vršnjaka.
- Unaprijediti međusobno poštovanje i kvalitet komunikacije i saradnje među učenicima.
- Jačati odgovornost i radne navike kroz zajedničke aktivnosti prilagođene različitim sposobnostima i potrebama učenika.
- Podsticati aktivno učešće učenika u praktičnim i kreativnim zadacima.
- Razvijati sposobnost primjene stečenih znanja o papiru, zaštiti životne sredine i reciklaži u konkretnim situacijama.
- Povezivati sadržaje različitih nastavnih predmeta kroz zajedničku temu.
- Podsticati zadovoljstvo vlastitim postignućem i razvijati osjećaj uspjeha kod učenika.
- Razvijati saradnju učenika, roditelja, nastavnika i lokalne zajednice.
- Promovisati kvalitetno provođenje vremena roditelja i djece kroz zajedničke kreativne i edukativne aktivnosti.
- Razvijati svijest o odgovornom odnosu prema papiru, otpadu i životnoj sredini.

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

- Jezici - učenici pišu novogodišnje čestitke, kratke poruke i pisma na recikliranom papiru, čime se razvijaju pisano izražavanje i funkcionalna pismenost.
- Historija - upoznavanje sa nastankom, razvojem i upotrebom papira.
- Geografija i biologija - povezivanje teme reciklaže sa očuvanjem životne sredine i odgovornim odnosom prema prirodnim resursima.
- Hemija - upoznavanje sa sastavom i osobinama papira.
- Fizika - razmatranje različitih aspekata reciklaže, uključujući uštedu energije, toplotnu i zvučnu izolaciju, mehaničku otpornost i optička svojstva.
- Matematika - primjena matematičkih postupaka kroz primjere izračunavanja uštede papira i broja spašenih stabala.
- Islamska vjeronauka - sagledavanje značaja očuvanja životne sredine iz vjerskog aspekta.
- Tehnička kultura - upoznavanje sa procesom reciklaže papira.
- Likovna kultura - izrada i ukrašavanje novogodišnjih čestitki od recikliranog papira.
- Muzička kultura - izrada muzičkih instrumenata od starog kartona i realizacija igrokaza o reciklaži papira.
- Informatika - pružanje informatičke podrške tokom realizacije prakse, posebno pri izradi prezentacija i montaži video materijala.
- Tjelesni i zdravstveni odgoj - povezivanje sporta i znanja kroz planiranu aktivnost „sport i znanje“.

AKTIVNOSTI

Upoznavanje sa papirom i značajem recikliranja

- Kroz različite nastavne predmete učenici su upoznavani sa papirom, njegovim značajem, mogućnostima upotrebe i značajem recikliranja. Tema je obrađivana iz više predmetnih perspektiva, čime je omogućeno povezivanje teorijskih znanja sa konkretnim životnim situacijama.

Posjeta Muzeju Tešanj

- Organizovana je posjeta Muzeju Tešanj, tokom koje su učenici učili o načinima čuvanja papirnih dokumenata. Aktivnost je omogućila neposredan kontakt sa predmetima i materijalima koji svjedoče o značaju papira kao nosioca informacija i kulturno-historijskog naslijeđa.

Posjeta firmi „Natron Hayat“ Maglaj

- Učenici su posjetili firmu „Natron Hayat“ u Maglaju radi neposrednog upoznavanja sa procesom odlaganja i recikliranja starog papira. Na ovaj način teorijska znanja o reciklaži dopunjena su praktičnim iskustvom i neposrednim uvidom u proces.
- Tokom posjeta učenici su izrađivali video zapise o onome što su vidjeli i naučili, uključujući sadržaje povezane sa čuvanjem dokumenata i postupkom reciklaže. Video materijal je kasnije korišten za vršnjačko podučavanje, odnosno za prenošenje stečenih znanja drugim učenicima.

Izrada panoa i prezentacija

- Na osnovu stečenih iskustava učenici su izrađivali različite panoe i prezentacije o papiru. Time su znanja sistematizovali, oblikovali u prezentacijski sadržaj i pripremali za dijeljenje sa drugim učenicima.

Prikupljanje i odvajanje starog papira

- Organizovana je akcija prikupljanja starog papira i njegovog odvajanja od ostalog otpada. Aktivnost je učenicima omogućila da princip selektivnog odlaganja otpada primijene u praktičnom okruženju i da aktivno doprinesu cilju reciklaže.

Radionica recikliranja papira

- Uslijedile su radionice tokom kojih su učenici praktično učestvovali u recikliranju starog papira. Aktivnost je predstavljala centralni praktični dio projekta, jer su učenici od odbačenog materijala stvarali novi upotrebljivi materijal.

Kreativna radionica učenika i roditelja

- Organizovana je kreativna radionica koja je uključila učenike i roditelje. Zajednički rad predstavljao je priliku za kvalitetno provođenje vremena, razvijanje saradnje i jačanje odnosa između djece i roditelja.

Izrada novogodišnjih čestitki

- Od recikliranog papira učenici su izrađivali novogodišnje čestitke, a zatim na njima pisali poruke i pisma. Na taj način praktičan rad, kreativno izražavanje i jezičke aktivnosti objedinjeni su u jednom zadatku.

Takmičenje u kreativnosti

- Organizovano je takmičenje u izboru najkreativnije čestitke/poruke, čime je dodatno podstaknuta kreativnost učenika, motivacija za rad i vrednovanje uloženog truda.

Posjeta staračkom domu „Sira“ Šije

- Učenici su posjetili starački dom „Sira“ u Šijama, gdje su uručili novogodišnje čestitke i korpu sa zdravom hranom. Aktivnost je realizovana u saradnji sa razrednom nastavom i njihovom praksom. Poseban značaj ove aktivnosti ogleda se u usmjeravanju učenika prema iskazivanju pažnje, brige i poštovanja prema starijim osobama.

Prodajni bazar

- U saradnji sa roditeljima organizovan je prodajni bazar. Aktivnost je dodatno povezala školu i porodicu i omogućila da rezultati kreativnog rada učenika budu predstavljeni kroz zajedničku aktivnost.

Praćenje i revizija

- Za vrijeme implementacije planirani su kratki sastanci tima u trajanju od 15 minuta, uz korištenje protokola provjere stanja. Nakon realizacije predviđen je sastanak revizije u trajanju od 45 do 60 minuta, uz korištenje radnog lista „Protokol pregleda/revizija“.

Vremenska organizacija

- Realizacija je planirana kroz deset radnih sedmica, pri čemu su aktivnosti raspoređene od pripreme faze, preko edukativnih i praktičnih aktivnosti, do završnih aktivnosti poput takmičenja, posjete staračkom domu i prodajnog bazara.

OSTVARENI ISHODI

Obrazovni ishodi

Kroz realizovane aktivnosti učenici su imali priliku da:

- prošire znanja o nastanku, razvoju i upotrebi papira;
- upoznaju načine čuvanja papirnih dokumenata;
- neposredno se upoznaju sa procesom odlaganja i recikliranja starog papira;
- razumiju značaj recikliranja i očuvanja životne sredine;
- povežu znanja iz različitih nastavnih predmeta kroz zajedničku temu;
- primijene znanja o papiru kroz izradu recikliranog papira i proizvoda od njega;
- razvijaju pisano izražavanje kroz pisanje poruka, pisama i čestitki;
- primjenjuju matematička znanja na konkretnim primjerima uštede papira i spašenih stabala.

Funkcionalni ishodi

Praksa je bila usmjerena na razvoj sposobnosti:

- saradnje i zajedničkog izvršavanja zadataka;
- komunikacije i vršnjačkog podučavanja;
- primjene znanja u praktičnim situacijama;
- kreativnog izražavanja;
- istraživanja i učenja kroz neposredno iskustvo;
- povezivanja znanja iz različitih nastavnih područja;
- preuzimanja odgovornosti za konkretne zadatke;
- procjenjivanja i predstavljanja vlastitih rezultata;
- razvijanja osjećaja kompetentnosti i zadovoljstva postignutim.

Odgojni ishodi

Praksa je usmjerena na razvoj i unapređivanje:

- empatije;
- međusobnog poštovanja i uvažavanja različitosti;
- odgovornosti;
- radnih navika;
- saradnje i timskog rada;
- poštovanja drugih;
- odnosa prema životnoj sredini;
- porodične povezanosti kroz zajedničke aktivnosti;
- osjećaja solidarnosti i brige za druge;
- zadovoljstva vlastitim postignućem.